ISSN:3048-5908 Impact Factor:3.63(SJIF)

సాహిత్య తరంగిణి

(తెలుగు పరిశోధన పత్రిక)

Indexed in: Google Scholar, Academia, Internet Archives etc.

A Peer-Reviewed Telugu Journal; Volume-1, Issue-2, (Oct-Dec), 2024, pp. 37-38

బంజారా కథా సంపుటి 'ఝూళి' కథలు- విశ్లేషణ

డా॥ అజ్మీరా సిల్కా నాయక్
ప్రధానాచార్యులు
తెలంగాణ సారస్వత పరిషత్తు ప్రాచ్య కళాశాల హైదరాబాద్.

ఉపోద్ఘాతం: 'ఝూళి' అంటే 'ఊయల' అని అర్థం. బంజారా భాషలో 'ఊయల'ను 'ఝూళి' అంటారు. ఈ సంపుటిని ఆచార్య సూర్యాధనంజయ్ గారు రచించారు. ఇందులో మొత్తం 12 తండావాసులు కథలున్నాయి. కథను బంజారాలు సాకి అంటారు. ఇవన్ని బంజారా సమాజానికి సంబంధించిన కథలు కావడం వల్ల వాటికి 'గోర్ బంజారా సాకి' అని పేరు పెట్టడం జరిగింది. ఆచార్య సూర్యా ధనంజయ్ గారు నల్గొండ జిల్లా, మిర్యాలగూడెం, భల్లునాయక్ తండాలో జన్మించారు. వీరు సుమారు 12 గ్రంథాలు, 10 సంకలనాలను వెలువరించారు. తెలంగాణ ప్రాంతం నుండి మొట్టమొదటి బంజారా స్త్రీ ఆచార్యులు. వీరు ఉ స్మానియా విశ్వవిద్యాలయంలో తెలుగు ఆచార్యులుగా, శాఖాధిపతిగా, పాఠ్య ప్రణాళిక సంఘం ఛైర్మన్ గా వ్యవహరించారు. అంతేకాకుండా విశ్వవిద్యాలయంలో వివిధ హోదాలలో వివిధ పదవులను నిర్వహించారు, నిర్వహిస్తున్నారు. బంజారా సమాజం నుండి ఎదిగి వచ్చిన మొట్టమొదటి కవయిత్రి/రచయిత్రి ఆచార్య సూర్యాధనంజయ్.

కీలక పదాలు: తెలుగు కథా సాహిత్యం - బంజారా కథ సాహిత్యం - 'ఝూళి' కథ -విశిష్టత

కథ: మనిషి జీవితం కథతో ప్రారంభమై కథతో ముగుస్తుంది. అందుకే కవులు "కన్ను తెరిస్తే జననం, కన్ను మూస్తే మరణం; రెప్పపాటే జీవన ప్రయాణం" అన్నారు. అంటే మనిషి రెప్పపాటు జీవితంలో ఎన్నో కథలు జనించాయి. ఆధునిక తెలుగు సాహిత్య ప్రక్రియల్లో నవల, నాటకం తర్వాత కథకు ప్రముఖ స్థానం ఉ న్నది. కథ అంటే మన చుట్టూ జరిగే సంఘటనల సమాహారమని అర్థం. బంజారా కథలు

ఈ ఝూళి అనే కథల సంపుటిలో ఆచార్య సూర్యా ధనుంజయ్ గారు తాను పుట్టి పెరిగిన తండావాసుల జీవితాలను చూసి కథల రూపంలో మలుచుకున్నారు. ఈ భూమి మీద తన రక్తాన్ని పంచుకుని పుట్టిన బిడ్డలను అంగట్లో వస్తువులను అమ్ముకున్నట్లు ఆడపిల్లల్ని అమ్ముకునే దుస్థితి బంజారా సమాజానికి వచ్చింది. అందుకు ప్రభుత్వంవారు అమాయక పేదవారైన బంజారా తల్లిదండ్రులు ఆడపిల్లల్ని దిక్కులేకుండా వదిలివేయకుండా, అంగట్లో వస్తువు మాదిరిగా అమ్మకోకుండా తమకు ఆ పిల్లల్ని అప్పగించవచ్చని 'ఊయల' (ఝూళి) అనే పథకాన్ని ప్రవేశపెట్టింది. అట్లా ప్రభుత్వం ప్రవేశపెట్టిన పథకం ద్వారా రక్షింపబడిన ఒక బంజారా ఆడపిల్ల కథ, ఆ పేద తల్లిదండ్రుల మానసిక బాధే ఈ 'ఝూళి'. ఈ కథల సంపుటికి 'యోళి' అని పేరు పెట్టడం సముచితంగా ఉన్నది.

బంజారాల జీవన విధానం, తండా కట్టుబాట్లు, నాయక్, అతని ఆధ్వర్యంలో ఉండే కారోబార్ వ్యవస్థ చాలా పకడ్బందీగా ఉంటుంది. కారోబార్ వ్యవస్థలో తండాకు జెండాలాంటివాడు సంగరీర్ నాయక్. అతనికి సలహాదారులుగా ఢాడి, భాట్, డావో ఇంకా ఇతర నాయకులు ఉంటారు. అంటే నేటి క్యాబినెట్లాగా, తండాలోని బంజారాల జీవన విధానం విలక్షణంగా ఉ ంటుంది. వారి ఆచారాలు, కట్టుబాట్లు, సంస్కృతి, సంప్రదాయాలు, గృహ నిర్మాణం, ఆహారపు అలవాట్లు, గోర్ పంచాయతి నసాబ్, భాష, సాంస్కృతిక విధానం, పండుగలు, జాతరలు, పూజలు, పుట్టుక నుండి మరణం వరకు మిగిలిన నాగరిక సమాజం కంటే భిన్నంగా ఉంటుంది.

ISSN:3048-5908 Impact Factor:3.63(SJIF)
సాహిత్య తరంగిణి
(తెలుగు పరిశోధన పత్రిక)
Indexed in: Google Scholar, Academia, Internet Archives etc.
A Peer-Reviewed Telugu Journal; Volume-1, Issue-2, (Oct-Dec), 2024, pp. 37-38

ఈ ఝూళి అనే కథా సంపుటిలో మొత్తం 12 కథలు ఉన్నాయి. కథా సాహిత్యంలో ఈ బంజారా కథలు ప్రత్యేక స్థానాన్ని సంపాదించుకున్నది. ఈ కథలన్నీ వేదనాభరితమైన బంజారాల జీవన స్థితిగతుల్ని, ముఖ్యంగా బంజారా స్త్రీల కష్టాలు, బంజారేతరులు చేసే రకరకాల మోసాలు, దౌర్జన్యాలు, దోపిడీలు, అణచివేత, అమాయకత్వం, పేదరికం, ఆచారాలు, మూఢనమ్మకాలు, సంప్రదాయాలు మొదలైన అంశాలను కవయిత్రి చక్కగా చిత్రీకరించారు. వారు రచించిన ప్రతి కథ కూడా ఒక్కొక్క ఆణిముత్యం అని చెప్పవచ్చు. రచయిత్రి ఆసమాజం నుండి ఎదిగివచ్చి, ఒక ఉన్నతమైన అధ్యాపకవృత్తిలో ఉండి కూడా తన తండావాసుల జీవితాలను కథ రూపంలో చక్కగా వివరించారు. ఇదివరకే వారు 'కేసులా' అనే కథా సంకలనాన్ని తీసుకొచ్చారు. అందులో బంజారా రచయితలు, బంజారేతర రచయితలు రాసిన 55 కథల్ని ఒక సంకలనంగా తీసుకొచ్చారు. ఇప్పుడు ఈ 'యొళి' అనే కథా సంపుటిని తీసుకొచ్చారు. అందుకు వారికి అభినందనలు తెలుపుతున్నాను.

ఝూళి కథల వర్గీకరణ-విశ్లేషణ: ఈ మొత్తం 12 కథలను వివిధ రకాలుగా వర్గీకరించి అధ్యయనం చేయవచ్చు. కథా వస్తువు బట్టి వీటిని ఈ క్రింది విధంగా విభజించాలి.

(1) బంజారేతరుల మోసం / దగా

(2) సంస్కృతి-సంప్రదాయం-ఆచారాలు

(3) పేదరికం / దోపిడి.

(4) కరోనా కథలు

(5) ఉద్యమం

(1) బంజారేతరుల మోసం

అమాయకులైన బంజారాలు అనాది నుండి మోసపోతూనే ఉన్నారు. నిరక్షరాస్యులైన బంజారాలు కష్టపడి పని చేయడమే తప్ప ఇతరులను మోసం చేయరు. కొంతమంది బంజారేతరులు స్వార్థంతో, ధనాపేక్షతో వీరిని నిత్యం ఏదో ఒక రకంగా దోపిడీ చేస్తూనే ఉంటారు. బంజారాలు ప్రకృతిసిద్ధమైన జీవనాన్ని గడుపుతారు. ఆడంబరాలంటే వారికి తెలియదు. దొరికినదానితో సంతృప్తిపడి జీవిస్తారు. వారికి భవిష్యత్తు గురించి భయం లేదు. కాని ఉన్నది ఒకే ఒక భయం, నాగరికులైన బంజారేతరులు తమ విలాసాల కోసం వీరిని పావులుగా వాడుకుని వదిలేస్తారు. తమ స్వలాభం కోసం వారికి మాయమాటలు చెప్పి, గొడ్డుచాకిరి చేయించుకుని వాడుకుంటారు. అలా తమ బంజారాలను బంజారేతరులు ఏవిధంగా మోసం చేస్తారనే విషయాలను కవయిత్రి 'యొళి' అనే కథా సంపుటిలో (1) హిమ్మత్ (2) పల్లీబుట్ట అనే రెండు కథల్లో చాలా చక్కగా దృశ్యమానం చేసారు. హిమ్మత్ : ఈ కథ వరంగల్ జిల్లా, నెక్కొండ గ్రామపరిధిలో ఉన్న బంజారా తండాకు సంబంధించినది. ఈ కథలో ప్రధాన పాత్రలు రమణీబాయి, ఆమె కొడుకు వెంకట్రామ్ నాయక్, అతని కూతురు లక్ష్మి, వెంకటలక్ష్మి అనే ఉ పాధ్యాయురాలు. రమణీబాయి మనుమరాలైన లక్ష్మి స్నేహితురాలు మోతి, బ్యాంకు మేనేజరు నర్సింగ్ రావు, పటేల్, పట్వారీ, జిల్లా కలెక్టరు, విప్లవనాయకుడు అడవిలో అన్న భూషణం.

ఈ కథలో తరతరాలుగా తండాకు ఒక నాయకుడు ఉంటాడు. ఆ నాయకుని వారసత్వాన్ని పుణికిపుచ్చుకున్నది రమణీబాయి. ఈమె పోరాటవనితే కాదు మంచి వాగ్ధాటి గల నాయకురాలు. తన సమస్యలను తానే స్వయంగా పరిష్కరించుకునే ప్రజానాయకురాలు. తమ తండావాసులే కాకుండా తనచుట్టు ఉన్న బంజారేతరుల గురించి ఆలోచించే నాయకురాలు, నిత్యం బంజారాల గురించి ఆలోచించే వ్యక్తి. తరతరాలుగా బంజారాలు అనుభవిస్తున్న పేదరికం, దరిద్రం తొలగిపోయే విధంగా ఆలోచించే నిస్వార్థపరురాలు. బంజారాల మంచితనాన్ని, అమాయకత్వాన్ని ఆసరాగా చేసుకుని బ్యాంకు లోన్ల పేరుతో బంజారాలకున్న కొద్దిపాటి భూమిని తాకట్టు పేరుతో కాజేయాలనే దుర్మార్గుల భరతం పట్టిన పోరాట యోధురాలు రమణీబాయి, తమ జాతివారు నిస్వార్థపరులు. ఉన్న కొద్ది భూమి కాగితాలను తాకట్టు

ISSN:3048-5908 Impact Factor:3.63(SJIF)

సాహిత్య తరంగిణి

(తెలుగు పరిశోధన పత్రిక)

Indexed in: Google Scholar, Academia, Internet Archives etc.

A Peer-Reviewed Telugu Journal; Volume-1, Issue-2, (Oct-Dec), 2024, pp. 37-38

పెట్టి లోన్లు తీసుకోవడం తప్పులేదని అందర్ని జాగృతం చేసిన వీరవనిత రమణీబాయి. ఆ తర్వాత తమ అమాయకత్వాన్ని అడ్డం పెట్టుకొని మోసం చేయాలనుకున్న బ్యాంకు మేనేజర్, పటేల్, పట్వారీలను నిలదీసింది. మొదటగా అందరూ ఆమెను అనుమానించి. అవమానం చేసి తీవ్రంగా దూషిస్తూ కొట్టినా, వాటన్నింటిని తట్టుకున్నది రమణీబాయి. కొద్దిరోజుల తర్వాత అసలు మోసం భూషణం ద్వారా బయట పడింది. భూషణం ఒక విప్లవకారుడు. అమాయక ప్రజల తరుపున నిలబడే వ్యక్తి. మొదట రమణీబాయిని అపార్థం చేసుకుని చివరన అసలు విషయం తెలుసుకుని బాధపడ్డాడు. ప్రజలు, భూషణం రమణీబాయిని క్షమించమని ప్రాధేయపడ్డారు. అప్పుడు రమణీబాయి ఎంతో ఉదాత్తంగా వారిని క్షమించింది. అక్షరజ్ఞానం లేకున్నా చివరగా జిల్లా కలెక్టర్తో తమ జాతివారి సమస్యలను చెప్పి, వ్యవసాయ భూమి పట్టాలుఇప్పించుకున్నది. తాను ఎల్లప్పుడు తండా ప్రజల క్షేమం కోసం తన జీవితాన్ని ధారపోసిన ధీరవనిత రమణీబాయి.

పల్లీబుట్ట: ఈ కథలో ప్రధాన పాత్రలు (1) సక్కుబాయి, ఫూల్సింగ్ భార్యాభర్తలు (2) రైల్వే టి.సి. (3) రైలులోని ప్యాసింజర్లు. సక్కుబాయిది నిరుపేద కుటుంబం. రెక్కాడితేకాని డొక్కాడని పరిస్థితి, ప్రతిరోజు ఉదయం ఐదు గంటలకు వేయించిన పల్లీలు, ఉడకబెట్టిన పల్లీలు ఒక బుట్టలో వేసుకొని మహబూబాబాద్ నుండి సికింద్రాబాద్ వరకు మూడు బుట్టల పల్లీలు అమ్ముకుని, వచ్చిన డబ్బులతో పిల్లల్ని చదివించుకుంటూ జీవనం సాగిస్తున్న ఒక బంజారా యువతి కథ ఇది. భర్త ఫూల్సింగ్ ప్రతిరోజు భార్యను రైల్వేస్టేషన్కు పంపించి, తాను కూలి నాలి చేసుకునేవాడు. మళ్ళీ సాయంత్రం భార్య సక్కుబాయి కొరకు రైల్వేస్టేషన్కు వచ్చి ఇంటికి తీసుకుపోయేవాడు. ఇది ప్రతిరోజు జరిగే కార్యక్రమం.

టికెట్ లేకుండా ముందు డబ్బా నుండి చివరి డబ్బావరకు 'పల్లీలు.. పల్లీలు... ఉడకబెట్టినవి, ఏంచినవి' అంటూ అమ్ముకుని జీవించే సక్కుబాయిని ఏ టి.సి. కూడా వారిని ఏమీ అనేవారు కాదు. కానీ ఒకరోజు కొత్తగా వచ్చిన టి.సి మాత్రం ట్రైన్లో వ్యాపారం చేసుకోవడానికి లైసెన్స్ ఉందా? అని ప్రశ్నించాడు. అతడిని తప్పించుకోవడానికి సక్కు పెద్ద సాహసమే చేయవలసివచ్చింది. రైలు ప్రయాణంలో ప్యాసింజర్లు కాలక్షేపం కోసం పల్లీలను కొనుక్కునేవారు. ప్రయాణికుల్లో కొందరు ఒకేలాగా ఉండరు. కొందరు పోకిరీలు, దొంగలు కూడా ఉంటారు. కొంతమంది విద్యార్థులు సక్కుబాయి దగ్గరున్న డబ్బుకు ఆశపడి ఆమె నిద్రించిన సమయంలో పల్లీలు అమ్మగా వచ్చిన డబ్బుల్ని కాజేసారు. అటు టి.సి. పెట్టిన రకరకాల ఇబ్బందులకు సికింద్రాబాద్లోనే టి.సి.కి కనపడకుండా దిగి బయటికి వచ్చేసింది. మహబూబాబాద్కు వెళ్ళే రైలు తప్పడంతో బస్సుకు బయలుదేరింది. అటు డబ్బులు, ఇటు పల్లీబుట్టలు మాయమవ్వడంతో దిగులుగా ఇంటికి వెళ్ళింది సక్కుబాయి. భార్యను చూసి ఆశ్చర్యపోయాడు ఫూల్సింగ్. జరిగిన కథను తెలుసుకుని బాధపడ్డాడు. పేదరికంతో రైలులో పల్లీలు అమ్ముకుంటూ కుటుంబాన్ని నడుపుతున్న సక్కుకు ఒక్కసారి 'ఖాళీ పల్లీల బుట్టలు జీవితాన్ని ఎక్కిరిస్తున్నట్టనిపిస్తుంది' అనే వాక్యంతో కథ ముగుస్తుంది. నిజంగాపేదవారి జీవితాలు దుర్భరంగా ఉంటాయి. రచయిత్రి రైలు ప్రయాణంలో చూసిన పల్లీలు అమ్మే ఒక బంజారా స్త్రీ జీవితాన్ని కళ్ళకు కట్టినట్లు చూపించారు. సమాజంలో అడుగడుగున మోసపోయిన బంజారా స్త్రీ జీవితాన్ని ఆవిష్కరించారు ఆచార్య డి. సూర్యాధనంజయ్ గారు.

సృతి - సంప్రదాయం-ఆచారాలు: గిరిజనులైన బంజారాలకు ప్రత్యేకమైన సంస్కృతి, సంప్రదాయం, ఆచారాలుంటాయి. వారి పుట్టుక నుండి మరణం వరకు ప్రత్యేకమైన ఆచారాలు, సంప్రదాయాలు కలవు. వారి సంస్కృతిలో భాగమైన రకరకాల సంఘటనలను కథా వస్తువుగా తీసుకొని రచయిత్రి 'ఝూళి' అనే కథా సంపుటిలో కొన్ని కథలను రాయడం జరిగింది. అవి - (1) అంబాలి (2) ధర్మిబాయి దొకాన్ (3) పారుబాయి (4) యాడికో ఉత్తరం. ఈ నాలుగు కథల్లో రచయిత్రి బంజారాల జీవిత విశేషాలను సభ్య సమాజానికి తెలియజేసారు.

ISSN:3048-5908 Impact Factor:3.63(SJIF)

సాహిత్య తరంగిణి
(తెలుగు పరిశోధన పత్రిక)
Indexed in: Google Scholar, Academia, Internet Archives etc.
A Peer-Reviewed Telugu Journal; Volume-1, Issue-2, (Oct-Dec), 2024, pp. 37-38

అంబాలి: ఈ కథలో ప్రధాన పాత్రలు - (1) అంబాలి, బాలు నాయక్ (2) సేవ్యా-భూరి అంబాలీ తల్లిదండ్రులు (3) గోపాల్ నాయక్, అతని భార్య మారోణీబాయి; కొడుకులు బాలు, దస్రూ (4) రాంలాల్, చంపాలాల్ తండా నాయకులు (5) అరుణబాయి అధ్యాపకురాలు.

సేవ్యాభూరికి లేకలేక కలిగిన సంతానం అంబాలి. అంబాలి తల్లిదండ్రులు చాలా పేదవారు. కాయకష్టం చేసుకుంటూ దొర దగ్గర జీతానికి పనికి సేవ్యా, భూమి కూలి నాలి చేసుకుంటూ జీవిస్తున్నారు. అంబాలిని గోపాల్ నాయక్ పెద్దకొడుకు బాలుకిచ్చి బంజారా సాంప్రదాయం ప్రకారం పెళ్లి చేసారు. చాలా సంవత్సరాలకు అంబాలికి పిల్లలు కాలేదు. దానితో అత్త మారోణీబాయి తన కొడుకు బాలుకు మరో పెళ్లి చేయాలని నిర్ణయించుకున్నది. అంబాలి యౌవనంలో ఉండగానే భర్త బాలు ప్రమాదవశాత్తు చనిపోయాడు. ఆమె చిన్న వయసులోనే భర్త చనిపోతే బంజారాల ఆచారం ప్రకారం భర్త తమ్ముడు దస్రూతో పెళ్లి చేయడానికి నిర్ణయం తీసుకున్నారు. కాని అంబాలి ఆ పెళ్లిని వ్యతిరేకించింది. కులపెద్దలు, తండాలోని ఆడవాళ్లు అందరూ అంబాలిని ఒత్తిడి చేసారు. ఎప్పటి నుండో మన సంస్కృతిలో ఈ ఆచాఆరం ఉన్నది. మరిది చిన్నవాడైనా, పెద్దవాడైనా సరే ఈసంప్రదాయాన్ని నీవు గౌరవించాలని ఒత్తిడి చేస్తారు. బలవంతంగా పెళ్లి చేయాలని ప్రయత్నిస్తారు. ఆ సమయంలో బంజారాల్లో బాగా చదువుకుని, హైదరాబాదులో అధ్యాపకురాలిగా ఉద్యోగం చేస్తున్న అరుణబాయికి తమ తండా ఆచారం తెలిసి భల్లు నాయక్ తండాకు వచ్చి ఆ పెళ్లిని ఆపుతుంది. ప్రతి సమాజంలో రకరకాల ఆచారాలుంటాయి. కాలం మారింది. పూర్వ పద్ధతి కాకుండా ఆధునికంగా ఆలోచించాలని తండా పెద్దలకు చెప్పింది. మరిదిని పెళ్లి చేసుకోవడమనేది మంచిది కాదు అని వాదిస్తుంది. మనమందరం అంబాలి వ్యక్తిత్వాన్ని గౌరవించాలంటుంది. ప్రపంచం అభివృద్ధిచెందుతున్న క్రమంలో మనం కూడా మన ఆచారాలను, సంప్రదాయాలను మార్చుకోవాలని సూచన చేస్తుంది. నాగరికంగా ప్రపంచం అభివృద్ధిచెందుతుంటే ఇంకా మనం అనాగరికంగా ఆలోచిస్తున్నామని తీవ్రంగా హెచ్చరిస్తుంది. తమ తండా పూర్వులు కొన్ని ఆచారాలను మార్చుకోవాలని చెప్పి అంబాలిని పట్టణానికి తీసుకొచ్చింది. భర్త చనిపోతే వెంటనే ఆ స్త్రీకి మరిదితో పెళ్లి చేసి ఆ కుటుంబంలోనే ఉండిపోయే సంప్రదాయానికి స్వస్తి పలికించింది అరుణబాయి. చదువుకున్న స్త్రీలు బంజారా సమాజంలో అటువంటి ఆచారానికి ఇష్టపడరనే విషయాన్ని రచయిత్రి అరుణ పాత్ర ద్వారా నిరూపించింది.

ధర్మిబాయి దోకాన్: ఈ కథలో ప్రధాన పాత్రలు - (1) ధర్మిబాయి (2) గోపాల్ నాయక్, అతని భార్య సరోజ (3) భరత్ గోపాల్ సరోజల ముద్దుల కొడుకు (4) కావ్య బ్రాహ్మణ అమ్మాయి, భరత్ భార్య (5) కావ్య తల్లిదండ్రులు (6) రాంరెడ్డి దొర (7) రమణారావు వ్యాపారి.

ఉద్యోగరీత్యా తండాల నుండి కొంతమంది పట్నాలలో నివసించేవారి గురించి రచయిత్రి చక్కగా వివరించారు. ఈ కథలో ప్రధానంగా బంజారాల వివాహ పద్ధతులు, సంస్కృతి, సంప్రదాయాలు, వస్త్రాలు, ఆభరణాలు, ఆచార పద్ధతుల గురించి ఆచార్య డి.సూర్యాధనంజయ్ గారు చక్కగా వివరించారు. ఈ తరం బంజారాలు తమ పూర్వ సంప్రదాయ పద్ధతిలో కాకుండా హిందూ సంప్రదాయం ప్రకారం వివాహాలు చేసుకుంటున్నారు. అయితే తమ పూర్వ ఆచారం ప్రకారమే వివాహం జరగాలనే గోపాల్, సరోజల ప్రోద్బలంతో బంజారాసంప్రదాయం ప్రకారం పట్నం వదిలి తమ తండాలోనే భరత్, కావ్యల వివాహం జరుగుతుంది.

బంజారా యువకుడైన భరత్ తాము నివసిస్తున్న హైదరాబాద్ పట్నంలోని ఒక బ్రాహ్మణ యువతి అయిన కావ్యను ప్రేమిస్తాడు. వారి ప్రేమ సఫలం కావడానికి భరత్ తల్లి సరోజ పెట్టిన రెండు షరతులతో పెళ్లి జరగడం ఈ కథలో ప్రత్యేకత. ఆ రెండు షరతులు ఏమిటంటే ఒకటి పెళ్లి బంజారా సంస్కృతి, వారి వస్త్రధారణలో జరగాలి. రెండు వారి పెళ్లి తమ మూలమైన తండాలోనే జరగాలి. ఈ రెండు నియమాల ప్రకారం పెళ్లి జరగాలనే తలంపుతో రచయిత్రి బంజారాల పూర్వచరిత్ర, వారి వలసల క్రమం, సంస్కృతి,

ఆచార సంప్రదాయాలు, సాంస్కృతిక విషయాలు, బంజారాల వస్త్రవిశేషాలు, అలంకరణలు, వస్తుసామగ్రి, ఆభరణ విశేషాలు, వాటిని ధరించే పద్ధతులు, వాటిని తయారుచేసే విధానాల గురించి రచయిత్రి వివరంగా ఈ కథలో వివరించారు. బంజారా డ్రస్సుల్లో ఉన్నవారిని చూసిన కొందరు పిల్లలు భయపడతారనే విషయాన్ని కూడా వివరించారు.

ఈ కథలో తమ సంప్రదాయ వస్త్ర వ్యాపారాన్ని పట్నంలో నిర్వహిస్తున్న ధర్మిబాయిని రమణారావు అనే బడా వ్యాపారి ఆమెను రోడ్డుపై పడేసి పట్నంలో కూడలి ప్రదేశంలో అడుక్కునే మాదిరిగా చేసాడు. అది గమనించిన భరత్ న్యాయస్థానంలో ఆమె తరపున కోర్టులో కేసు వేసి ఆమెను కాపాడిన వైనాన్ని చక్కగా వివరించారు. బంజారాల సంస్కృతి, సంప్రదాయాలను కాపాడాలనే సందేశంతో ఈ కథ ముగుస్తుంది.

యాడికో ఉత్తరం: ఈ కథలోని ప్రధాన పాత్ర పుల్లీబాయి. రచయిత్రి తన పేరును మార్చుకుని పుల్లీబాయి అనే మారుపేరుతో ఈ కథను రాసారు. పుల్లీబాయి అధ్యాపకురాలు. తాను ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయంలో తెలుగు విభాగంలో అధ్యాపకురాలు. తన స్వీయ అనుభవాలను, తాను పడిన కష్టనష్టాలను, తాను చూసిన వివిధ రకాల సంఘటనలకు ఆవేదన చెంది రాసిన కథ ఇది. రచయిత్రి కేవలం బంజారా స్త్రీల గురించే కాకుండా యావత్ స్త్రీల గురించి కలత చెంది రాసిన కథ ఇది. సమాజంలో అడుగడుగున మహిళలపైన జరిగే అత్యాచారాల గురించి, స్వర్గంలో ఉన్న తన తల్లికి రాసుకున్న ఉత్తర సందేశమిది. తమ బంజారా సంస్కృతీ సంప్రదాయాలను, నమ్మకాలను గౌరవిస్తూనే కాలదోషం పట్టిన మూఢాచారాలను రచయిత్రి ధిక్కరిస్తుంది. సమకాలీన సమాజంలో బంజారా ప్రజలు, ప్రధానంగా యువతీయువకులు ఎటువైపు అడుగులు వేయాలో మార్గ నిర్దేశనం చేస్తుంది ఈ కథ.

పేదరికం / మూఢ నమ్మకాలు: బంజారాలు అధిక సంతానం కలిగి ఉండడం, శ్రమకు తగిన ఫలితం లేకపోవడం, నిరక్షరాస్యత, అమాయకత్వం, మూఢనమ్మకాలు మొదలైనవన్నీ వారిని పేదరికంలో నెట్టివేస్తున్నాయి. పేదరికం కారణంగా బంజారా కుటుంబాలు పలురకాల సమస్యలతో సతమతమౌతున్నారు. వాటన్నింటిని దృష్టిలో పెట్టుకుని ఆచార్య డి. సూర్యాధనంజయ్ గారు 'యొాళి' అనే గోర్ బంజారా సాకి అనే కథా సంపుటిలో కొన్ని కథలను రచించారు. అవి (1) ఝూళి (2) ఉత్తరమొచ్చింది (3) మస్తానన్న డబ్బా (4) కేసులా.

ఝూళి: ఈ కథలో ప్రధాన పాత్రలు - (1) చంద్రునాయక్ భార్య లక్ష్మి (2) చంద్రు తల్లిదండ్రులు భీమా, కోటిబాయి (3) హన్మానాయక్ తండా నాయకుడు (4) చంద్రు, లక్ష్మిలకు ముగ్గురు ఆడపిల్లలు.

ఈ సంఘటన దేవరకొండ ప్రాంతంలో ఉన్న సీత్ల తండాకు సంబంధించినది. ఈ భూమి మీద కన్నబిడ్డల్ని అమ్ముకునే పరిస్థితి నిరుపేదలైన బంజారా సమాజంలో జరిగింది.

బంజారా ప్రజలు నిరక్షరాస్యత, పేదరికం, అమాయకత్వం, మూఢ నమ్మకాలతో రకరకాలుగా సతమతమౌతుంటారు. చిన్నతనంలోనే పిల్లలకు వివాహాలు చేస్తారు. బాల్యవివాహాలు వారి జీవితాలను చాలా చిందరవందర చేస్తాయి. చిన్నప్పుడే అధిక సంతానం కలగడం, అందులో మగబిడ్డ పుట్టేంతవరకు ఆడపిల్లలను కంటూ ఉంటారు. ఆడపిల్లలు పుడితే పురిట్లోనే చంపుకోవడం, సంతలో వస్తువులుగా, పశువుల్లాగా అమ్ముకోవడమనే దారుణ పరిస్థితి బంజారుల జీవితాల్లో నెలకొన్నది. అలాంటి దుర్భరస్థితిని రూపుమాపడం కొరకు ప్రభుత్వం వారు 'సమగ్ర శిశు అభివృద్ధి పథకాన్ని' ప్రవేశపెట్టడం జరిగింది. ఈ నేపథ్యంతో ఆచార్య సూర్యాధనంజయ్ గారు 'యొాళి' (ఊయల) అనే కథను రచించారు. చంద్రూ, లక్ష్మిలకు ముగ్గురు ఆడపిల్లలు జన్మించారు. వారిలో చివరి అమ్మాయి ముక్కుపచ్చలారని చిట్టితల్లి కనిపించకుండా పోయిన సంగతి వార్తా పత్రికల్లోను, టీ.వీ.లలో మారుమోగిపోయింది. ఇది దేవరకొండ ప్రాంతంలో జరగడం విషాదకరమైన సంఘటనను దృష్టిలో పెట్టుకొని రచయిత్రి ఈ కథను రాసారు.

ISSN:3048-5908 Impact Factor:3.63(SJIF)

సాహిత్య తరంగిణి

(తెలుగు పరిశోధన పత్రిక)

Indexed in: Google Scholar, Academia, Internet Archives etc.

A Peer-Reviewed Telugu Journal; Volume-1, Issue-2, (Oct-Dec), 2024, pp. 37-38

ఆడపిల్లల క్రయ విక్రయాల దందా గురించి రాష్ట్రవ్యాప్తంగా సంచలనం కలిగించింది. అధిక సంతానం, పేదరికంతో అల్లాడుతున్న బంజారాలు తమ ఆర్థిక పరిస్థితుల మూలంగా ఇటువంటి సంఘటనలు అక్కడక్కడ జరుగుతున్నాయి. ఇట్లా ఆడపిల్లల్ని అంగడి సరుకుల్లాగా అమ్ముకోవడం అత్యంత విషాదకరమైన విషయం. ఆడపిల్లలను దొంగచాటుగా అమ్ముకోవడం చాలా విచారించదగ్గ విషయం. అందుకే ప్రభుత్వం వారు ఆడపిల్లలను పెంచలేనివారు, వద్దనుకునేవారి కోసం 'ఝూళి'(ఊయల)ను ఏర్పాటు చేసారు. అక్కడే ఈ శిశువును వదిలిపెడితే ప్రభుత్వమే వారి బాగోగులు చూసుకుంటుంది.

ఈ 'ఝూళి' కథలో చంద్రూ తల్లి అయిన కోటిబాయి తన మనవరాలిని అమ్మడానికి సంతకు తీసుకెళ్లి మనసొప్పక 'ఊయల'లో వదిలిపెడుతుంది. ఆ పసిపాప కోసం చంద్రూ, లక్ష్మీల ఆవేదన మనసును రంపం పెట్టి కోసినట్లుంటుంది. బంజారా సమాజంలో పుట్టిన ఆడపిల్లల్ని వదిలివేయడం, అమ్ముకోవడం జరుగుతున్నది. ఈ వార్త ప్రపంచమంతా తెలిసిపోయింది. మిగిలిన సమాజానికి అది వార్త కావచ్చు. కాని దాని వెనక బంజారాల్లో ఉన్న ఆర్థిక సమస్య, నిరుద్యోగం, నిరక్షరాస్యత, తాగుడు, పేదరికం వంటి అనేక కారణాలున్నాయి. గాఢమైన ఆలోచనలు, చింతనలు మన చుట్టు నిత్యం జరుగుతూనే ఉంటాయి. చివరగా ఆ తండా నాయకుడైన హన్మా నాయక్ కోటిబాయిని గట్టిగా మందలించి నిలదీస్తాడు. చివరగా ఆ శిశువు జాడ తెలియడంతో కథ సుఖాంతమైనది. కాని వాస్తవానికి ఆచూకి తెలియని శిశువుల రోదనలతోపాటు ఆయా తల్లిదండ్రుల కడుపుకోత మనల్ని కంటతడి పెట్టిస్తుంది. తల్లిదండ్రులు తమ ఆడపిల్లలను దిక్కు లేకుండా చేయడం, వదిలించుకోవడం, అమ్ముకోకుండా తమకు అప్పగించవచ్చని 'ఊయల (ఝూళి) పథకాన్ని ప్రభుత్వం ప్రవేశపెట్టింది. ఈఝూళి కథ.

ఉత్తరమొచ్చింది: ఈ కథలో ప్రధాన పాత్రలు - (1) నారయ్య అనే పోస్టుమెన్ (2) బాజుబాయి, మంత్రియా నాయక్ భార్యాభర్తలు (3) బాజు, మంత్రియ పెద్దకొడుకు ధంజీనాయక్, చిన్నోడు పార్థు.

ఈ కథ కుటుంబ సంబంధాల గురించి తెలుపుతుంది. తెలిసి, తెలియక గాలిలో ఊహల మేడలు కట్టుకుంటూ ఏదో అయిపోతాననే భ్రమలో పగటికలలతో ఇంటి నుండి వెళ్లిపోయిన ఒక అమాయకుని కథ ఇది. పార్థు అత్యాశకు లాలూచిపడి ఇంటి నుండి వెళ్లిపోయాడు. తల్లీ, తండ్రీ నానారకాలుగా మనోవేదనకు గురి అయినారు. ఎప్పటికైనా తమ కొడుకు తిరిగివస్తాడనే గంపెడు ఆశతో ఎదురు చూస్తున్న వారికి పద్దెనిమిది సంవత్సరాల తర్వాత చెన్నై నుండి ఉత్తరం వచ్చింది. ఆ ఉత్తరాన్ని పోస్టుమెన్ నారయ్య మంత్రియా, బాజులకు అందించాడు. ఆ ఉ త్తరంలో ఏముందోనని హైదరాబాదులో ఉన్న మంత్రియా పెద్దకొడుకు ధంజీ దగ్గరికి వెళ్లాడు. ధంజీ ఉద్యోగరీత్యా పట్నంలో ఉంటున్నాడు. వారిద్దరు కలిసి మద్రాసుకు బయలుదేరారు. కాని ఆ తండ్రి మనసు రైలు ప్రయాణంలో రకరకాలుగా ఆలోచించింది. ఎప్పుడెప్పుడు అంటూ తన చిన్నకొడుకు గురించి పరిపరి విధాలుగా ఆలోచిస్తున్నాడు. రైలు పట్టాపైన ఎంత వేగంగా పరిగెడుతుందో దానికంటే రెట్టింపుగా తన మనసు, ఆలోచనలు పార్థు గురించి ఆలోచిస్తున్నది. చివరగా చెన్నైలో ఒక హెూటల్లో తన కొడుకు పార్థు కనబడగానే పోయిన ప్రాణం తిరిగి వచ్చినట్లయింది. ఆ కుటుంబానికి ఉత్తరం ఆధారంగా తండ్రీకొడుకులు కలిసిన కథే ఈ ఉత్తరమొచ్చింది. పేదరికం, అమాయకత్వం, నిరుద్యోగ సమస్యలు ఈ కథ ద్వారా తెలుసుకోవచ్చు.

మస్తానన్న డబ్బా: ఈ కథలోని పాత్రలు - (1) భద్రునాయక్, భార్య ధ్వాళీబాయి (2) భద్రు, ధ్వాళీ కూతురు సుజాత (3) మస్తాన్, అతని భార్య రజీత టైలర్ (4) హేమ్లానాయక్, తండావాసులైన కాళ్యా, సక్కు, సైదాలు.

ఈ కథ ప్రధానంగా బంజారాలు బయటివారిని అంత తొందరగా నమ్మరనే విషయం తెలియజేస్తుంది. బయటివారు వీరిని మోసగిస్తారనే అభిప్రాయంతో కథ ప్రారంభమౌతుంది. ఈ కథలో తన చిన్ననాటి స్కూల్డ్రిస్సులుకుట్టించిన టైలర్ అయిన మస్తానన్నను మరువలేదు రచయిత్రి ఈ కథలో, రచయిత్రి తన జ్ఞాపకాలన్నింటిని కలిపి ఈ కథా సంపుటిని తీసుకొచ్చారు. ఒక పట్టణవాసి, ఒక తండా బాలికల మధ్య

ISSN:3048-5908 Impact Factor:3.63(SJIF)
సాహిత్య తరంగిణి
(తెలుగు పరిశోధన పత్రిక)
Indexed in: Google Scholar, Academia, Internet Archives etc.
A Peer-Reviewed Telugu Journal; Volume-1, Issue-2, (Oct-Dec), 2024, pp. 37-38

నెలకొన్న అన్నాచెల్లెల బంధం ఆదర్శంగా, ఆత్మీయంగా నడుస్తుంది. తండాకు చెందిన సుజాత, బయటివాడైన మస్తాన్ల మధ్య అన్నాచెల్లెళ్ళ బంధాన్ని చక్కగా చిత్రీకరించారు రచయిత్రి. కాలానుగుణంగా వారి తండా జనాల్లో వారిపై అనుమానం కలుగుతుంది. తండావాసులైన కాళ్యా, సక్కు, సైదాలు మస్తానన్నతో సుజాత చనువుగా ఉండడం వారికి నచ్చలేదు. అవకాశం కోసం ఎదురు చూస్తున్నారు. ఎలాగైనా ఈ మస్తాన్ను తండాకు రాకుండా కట్టడి చేయాలనుకున్నారు. తండా జనం, మైదానవాసులపై ఏర్పరచుకున్న అనుమానాలు, అపోహలు ఈ కథలో తేటతెల్లం అవుతాయి. కలుషితమైన నీరు త్రాగడం వల్ల వచ్చే విషజ్వరాలకు, అనారోగ్యాలకు మస్తానన్నే మంత్రాలు చేసాడనే అనుమానం కలిగింది తండా జనానికి,

ఒకరోజు మస్తానన్న జెండా వందనానికి తన ఊర్లో ఇచ్చిన పిప్పర్మెంట్ బిల్లలను తండాకు వచ్చి పిల్లలకు పంచాడు. మరునాటి నుండి తండా పిల్లలకు విషజ్వరాలు రావడంతో ఇదంతా మస్తానన్న పనేనని అతనిని పట్టుకుని చెట్టుకు కట్టేసి కొడతారు. సుజాత, ఆమె తల్లిదండ్రులు ఎంత చెప్పినా వినిపించుకోకుండా మంత్రాల నెపంతో చితకబాదుతారు. తండాకు రాకుండా చేస్తారు. చివరగా తండా వాసులు తాగే నీటి కలుషితం ద్వారా విషజ్వరాలు వచ్చాయనే వాస్తవాన్ని గ్రహించి బాధపడ్డారు. తండా ప్రజలు ఎంత అమాయకులు, నిర్మలమైనవారో అంత కఠినంగా ఉంటారనే విషయం ఈ కథ ద్వారా తెలుస్తుంది. "అడవి బిడ్డలు కొత్తవారు వస్తే త్వరగా నమ్మలేరు. నమ్మితే ప్రేమిస్తే కడుపులో పెట్టుకుని చూసుకుంటారు. లేకుంటే నమ్మరనే" విషయం తెలుస్తుంది. ఈ కథలో మూఢనమ్మకమే కనబడుతుంది.

కేసులా: ఈ కథలోని పాత్రలు - (1) సోని, హరిసింగ్ భార్యాభర్తలు (2) లల్లి, బుజ్జీ, సోనీ, హరిసింగ్ పిల్లలు (3) రాంసింగ్, హరిసింగ్ తమ్ముడు. 'కేసులా' అంటే మోదుగుపూలు. ఈ కథలో హరిసింగ్, సోని భార్యాభర్తలు. హరిసింగ్ బి.ఏ. వరకు చదువుకున్నాడు. వివాహం అయినది. వారికి లల్లీ, బుజ్జీ ఇద్దరు ఆడపిల్లలు జన్మించారు. హరిసింగ్ నాటుసారా తాగుడుకు బానిస కావడంచేత తరచు భార్యాభర్తల మధ్య గొడవలు జరుగుతుండేవి. బంజారా సమాజంలో నాటుసారా కాయడం, తాగడం, బెల్లం, ఇప్పపూల బట్టీలు పెట్టి చిన్నా చితక చిరు వ్యాపారాలు చేస్తుంటారు. వారికి సారా బట్టీలే జీవనాధారం. అదే సారా సోనీ జీవితాన్ని అల్లకల్లోలం చేసింది.

హరిసింగ్ సారా తాగి భార్య సోనీని కొట్టడంతో ఆమె జీవితంపై విసుగు చెంది తన ఇద్దరు చంటిపిల్లల్ని వదిలేసి తల్లిగారింటి బాట బట్టింది. పెద్దలు సర్ది చెప్పి మళ్లీ హరిసింగ్ దగ్గరకు పంపిద్దామనుకుంటుండగానే హరిసింగ్ తమ్ముడు తన వదిన కొరకు తోలుకుపోదామని వచ్చాడు. ఈలోపు హరిసింగ్ ఆత్మహత్య చేసుకున్నాడు. ఆ చేదు నిజాన్ని జీర్ణించుకోలేక సోని లోలోపల బాధపడింది. ఆమె జీవితానికి మోదుగుపూలు కనబడ్డాయి. మోదుగు చెట్టు మన జీవనానికి ప్రతీక. వేసవికాలంలో ఎర్రని ఎండకు మోదుగుపూలు కాంతివంతంగా ప్రకాశిస్తాయి అనే విషయాన్ని రచయిత్రి 'కేసులా' అనే కథను ప్రతీకగా తీసుకుని రచించారు.

కరోనా కథ: యావత్తు ప్రపంచాన్ని కంటికి కనబడని కరోనా పురుగు గడగడలాడించింది. ఆ సమయంలో భూగోళంపై మానవ జీవితం అల్లకల్లోలమైనది. ప్రజల జీవితం మసకబారినది. ఇంటి నుండి బయటికి రాని పరిస్థితి ప్రపంచమంతా వ్యాపించింది. ఇలాంటి భయంకరమైన పరిస్థితిని దృష్టిలో పెట్టుకుని రచయితలు తమ తమ కలాలకు, గళాలకు పని చెప్పారు. ఆ క్రమంలో రచయిత్రి 'క్యాంపస్' అనే కథను రచించారు.

ఈ కథలోని పాత్రలు (1) కమ్లీబాయి (2) అనిత మేడం (3) ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయం క్యాంపస్, క్యాంపస్లోకి కొత్తగా పల్లె నుండి పట్నానికి వచ్చిన కమ్లీబాయి కథ ఇది. కరోనా కష్టకాలంలో ప్రజలు, విద్యార్థులు, గుడులు, బడులు, రవాణా ఏ రకంగా బందు అయిందో మానవుల మనోవేదనలను దృష్టిలో పెట్టుకుని రాసిన కథ ఇది.

ISSN:3048-5908 Impact Factor:3.63(SJIF)

సాహిత్య తరంగిణి

(తెలుగు పరిశోధన పత్రిక)

Indexed in: Google Scholar, Academia, Internet Archives etc.

A Peer-Reviewed Telugu Journal; Volume-1, Issue-2, (Oct-Dec), 2024, pp. 37-38

పారుబాయి: ఈ కథలో ప్రధాన పాత్రలు- (1) పార్వతీబాయి (పారుబాయి) (2) పారుబాయి తల్లి తారాబాయి, తండ్రి పాండు (3) దాది, ఆమెమనుమరాలు లల్లీ (4) తండా నాయకుడు మంత్రియా నాయక్, తండావాసులు. ఈ కథ మిర్యాల గూడెం పరిధిలో అడవి దేవులపల్లి దగ్గరున్న మంత్రియా నాయక్ తండాలో ఉన్న పారుబాయి గురించి రచయిత్రి చక్కగా వివరించారు. వాస్తవానికి కరోనా కష్టకాలంలో ప్రజలు పడిన నానా రకాల ఇబ్బందులను దృష్టిలో ఉంచుకొని రాసిన కథ ఇది. ప్రపంచమంతా లాక్డౌన్ విధించడంతో మనిషికి మనిషి కలుసుకోలేని దుస్థితి వచ్చింది. ఆ నేపథ్యంలో ఆన్లైన్ పాఠాలు వినలేని నిరుపేదలైన బంజారా విద్యార్థిని లల్లీ కథ ఇది. సెల్ఫోన్లో పాఠాలు వినలేక, సెల్ఫోన్ లేక చివరగా ఆత్మహత్యకు తలపడిన ఒక నిరుపేద విద్యార్థిని కథ ఇది. ఈ కథలో స్త్రీలు కేంద్రీకృతంగా నడవడం చూస్తే రచయిత్రి వారికిస్తున్న ప్రాధాన్యత తెలుస్తుంది. పురుషాధిపత్యం, నియమాలు, సంస్కృతి సంప్రదాయాల పేరుతో వివక్షతకు గురవుతూ బాధపడుతున్న మహిళల గురించి ఈ తరానికి సాధికారిక జీవితాన్ని అందించాలనే తపనతో రచయిత్రి ఈ కథను రచించారు.

ఉద్యమం: వ్యవస్థలో రకరకాల సంఘటనలు జరుగుతుంటాయి. రకరకాల వ్యత్యాసాలుంటాయి. అవి ఆర్థిక, సామాజిక, సాంస్కృతిక, రాజకీయ, న్యాయ, ప్రాంతీయ, కుల, వర్గ, లింగ మొదలైన భేదాలుంటాయి. ఇక్కడ ఏ రంగానికి లేదా వర్గానికి అన్యాయం జరిగినా నివురు కప్పిన నిప్పులాగా ఉ ద్యమం లెగుస్తుంది. ఆ పరంపరలో ఈ భూమి మీద అనేక ఉద్యమాలు జరిగాయి. ప్రధానంగా తెలంగాణోద్యమం చాలా కీలకమైనది. ఇది కేవలం ప్రాంతీయ ఉ ద్యమం. తెలంగాణా రాష్ట్రం ప్రత్యేకంగా ఏర్పడాలనే ఉద్దేశంతో తొలి, మలి దశ ఉద్యమాలు జరిగాయి. ఎందరో మహానుభావులు తమ ప్రాణత్యాగాలు చేసారు. వాటన్నింటిని దృష్టిలో పెట్టుకుని రచయిత్రి 'మనాది' అనే కథను రచించారు.

ఈ కథలోని పాత్రలు (1) ప్రవీణ్ నాయక్ (2) మంగీలాల్ ప్రవీణ్ తండ్రి (3) రాజు ప్రవీణానాయక్ కొడుకు, మంగీలాల్ మనుమడు (4) తండావాసి మారోణీబాయి.

ఇది తెలంగాణ మలిదశ ఉద్యమంలో జరిగిన సంఘటనను దృష్టిలో పెట్టుకుని రాయడం జరిగింది. ఈ ఉద్యమంలో ఎంతోమంది తమ ప్రాణాలను బలి ఇచ్చారు. ఆ క్రమంలో ఒక బంజారా యువకుడైన ప్రవీణానాయక్ ఆత్మబలి దానానికి సంబంధించినది. తెలంగాణ ఉద్యమంలో ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయం విద్యార్థుల పాత్ర, అందులో బంజారా యువకుడైన ప్రవీణ్ నాయక్ అమరుడైన విధానం మర్చిపోలేనిది. ప్రవీణ్నాయక్ కొడుకు రాజు తాత అయిన మంగీలాల్కు వేసిన ప్రశ్నలు మనస్సును తోడేస్తాయి. తెలంగాణా రాష్ట్ర సాధనలో బంజారాలు చేసిన త్యాగాలు, పోరాటాలు చాలా ఉన్నాయి. రచయిత్రి తన కథలో ఒక యువకుని ఆత్మత్యాగాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకుని రాసిన

ముగింపు: ఈ కథా సంపుటిలో మొత్తం 12 కథలున్నాయి. వీటిలో వేటికవి ప్రత్యేకంగా నిలిచాయి. ఇవి ప్రధానంగా బంజారా సమాజంలో జరిగిన వివిధ రకాల సంఘటనలను దృష్టిలో పెట్టుకొని రచయిత్రి ఆచార్య సూర్యాధనంజయ్ గారు రచించారు. ఇందులో ప్రధానంగా ఆర్థిక అసమానతలు, పేదరికం, అమాయకత్వం, మూఢనమ్మకాలు, ఉద్యమం, సంస్కృతి, సంప్రదాయాలు మొదలైన విషయాలన్నింటిని సభ్యసమాజానికి తెలిపే ప్రయత్నంలో భాగంగా ఈ కథా సంపుటి రూపొందింది.

ఆధార గ్రంథాలు:

1. ఝూళి (గోర్ బంజారా సాకి), ఆచార్య సూర్యాధనంజయ్, శీతల్ పబ్లికేషన్స్, హైదరాబాద్, 2022,
2. తెలుగు సాహిత్య చరిత్ర, ద్వా.నా.శాస్త్రి, విశాలాంధ్ర పబ్లిషింగ్ హౌస్, హైదరాబాద్, 1999.
3. తెలుగు కథ, చేకూరి రామారావు, ప్రజాశక్తి పబ్లిషింగ్ హౌస్, హైదరాబాదు, 1992.

ISSN:3048-5908 Impact Factor:3.63(SJIF)

సాహిత్య తరంగిణి

(తెలుగు పరిశోధన పత్రిక)

Indexed in: Google Scholar, Academia, Internet Archives etc.

A Peer-Reviewed Telugu Journal; Volume-1, Issue-2, (Oct-Dec), 2024, pp. 37-38